

Zpráva o činnosti školky spolupracující s Mensou ČR

Poslední den jsem věnovala sdílení svých zkušeností v oblasti vzdělávání nadaných dětí. Protože to byla moje první zkušenost se sdílením, tak jsem přemýšlela, jak to udělat. Navštívila nás totiž učitelka z Mateřské školy Pohádka a já ji měla předat své poznatky. Vzhledem k tomu, že se vzdělávání nadaných dětí věnuji již několik let, jsem absolventkou školení NTC learning I.-III. a naše školka získala Titul „školka spolupracující s Mensou“, který uděluje Mensa ČR mateřským školám, které se na celonárodní poměry nadstandardně věnují práci s nadanými dětmi měla bych si vědět rady. Bohužel tento školní rok nemáme ve školce žádné mimořádně nadané dítě, máme „jen“, nadané dítě potvrzené pedagogickopsychologickou poradnou.

I přes to, nebo právě proto, jsem celou dopolední vzdělávací nabídku připravila tak, jako bych měla celou třídu „mimořádně nadaných dětí,, Úkolem paní učitelky bylo jediné nadané dítě ve třídě odhalit. Měla k dispozici portfolia dětí, diagnostiku, mohla s dětmi komunikovat, ptát se jich na jejich zájmy a koníčky.

Do vzdělávací nabídky jsem úmyslně začlenila soutěživé hry, které jinak nezařazuji, aby vynikl potenciál dítěte a jeho touha být první za každých okolností.

Zápis z třídnice:

- Při scházení dětí volné hry v zájmových koutcích a hry u stolečku s nabídkou
- didaktických her - děti si volně kreslí obrázky u stolečku - rozvoj sociální, logickomatematické, prostorové inteligence
- Ranní úkol - pracovní list - děti mají na čtvrtce nalepené zvířátko, za úkol mají
- domalovat, dotvořit prostředí zvířátku tak, aby mu tam bylo příjemně - rozvoj
- prostorové inteligence
- Komunikativní kruh - Přivítání, říkanka jak se jmenuješ a povídání o tom, co dnes
- budeme dělat - rozvoj verbální a interpersonální inteligence
- Cvičení - hra škatulata, škatulata s číslicí, skupinová hra s kužely a obručemi
- zaměřená na obratnost, hra na paměť - co se ve třídě změnilo - rozvoj tělesně -
- kinestetické, prostorové inteligence
- Relaxace - hluboký nádech, výdech, uvolnění - rozvoj intrapersonální inteligence □
- Hudební činnosti - dnes jsme zpívaly písničku Já mám koně, vryný koně - rozvoj
- hudební inteligence
- Před svačinkou logopedická preventivní chvílka - učíme se novou jazykovou
- hříčku - reksun, kandr cinka bzinka - rozvoj prostorové inteligence

- Při svačince se děti učí samostatnosti v sebeobsluze - děti si samostatně prostírají,
- krájí, nalévají, mažou, uklízejí po sobě, přejí si dobrou chuť, nemluví s plnou pusou, tiše si povídají
- Po svačince - Hejného metoda - zrcadlový obraz na koberci, přiřazování číslic k počtu, provlékání provázků, pokus v mléce - povrchové napětí a výroba sopky -
- práce ve dvou skupinách - rozvoj fantazie, prostorové a intrapersonální inteligence
- Volné hry v zájmových koutcích - auta, puzzle, stavebnice - rozvoj sociální inteligence
- Formativní hodnocení činností během dopoledne - dětem se líbil celý dopolední program - rozvoj sociální inteligence
- Volné hry na školní zahradě - děti se houpou na houpačkách, stavějí si hrady z písku, kloužou se na klouzačce, točí na kolotoči, hrají si s míčem a zahradními hračkami - rozvoj sociální inteligence
- Oběd - děti se učí samostatnosti při sebeobsluze - děti si samostatně prostírají,
- nalévají polévku i nabírají hlavní jídlo, přejí si dobré chutnání, tiše povídají,
- nemluví s plnou pusou, uklízejí si po sobě, čistí si zoubky
- Zhodnocení vzdělávací činnosti pedagogem: dnes jsem celý program připravila,
- jako bych měla třídu nadaných dětí a přesto, že mám jen jedno, všem se to líbilo

Popis jednotlivých činností:

1. Prvním úkolem dětí bylo vybrat si obrázek zvířátka z nabídky. Zvířátko vystříhnout, nalepit na čtvrtku a namalovat mu takové prostředí, kde mu nebude nic chybět a bude mu na obrázku příjemně. Tímto úkolem jsem chtěla v dětech probudit kreativitu, myšlení a samostatnost. Děti měly k dispozici výtvarný materiál (pastelky, vodovky, fixy, různé maličkosti na tvoření, barevné papíry a další). Do jejich tvořivosti jsem nijak nezasahovala. O každém vytvořeném obrázku jsme si následně povídali. Děti mi vysvětlovaly svůj záměr, co vše na obrázku zvířátko má a k čemu to slouží. Některé děti nezapomněly přimalovat zvířátku i kamarády nebo nakreslily oslavu. Zajímavé bylo, že na každém obrázku nechyběla potrava a domov.

2. Úkolem bylo vytvořit zrcadlový obraz obrázků na koberci. Zde jsem využila Hejného metodu. Na koberec jsem nalepila papírovou pásku a na jedné straně pásky jsem vytvořila různě složité obrázky z úzkých dřevěných tyčinek ze zmiňované sady Hejného metody.

Pro některé děti byl tento úkol složitý, pro některé zase ne. Pro ty, co nechápaly slovní vysvětlení jsem měla použít zrcátko ale to jsem bohužel neměla připravené.

3. Úkolem bylo přiřadit k číslici správný počet na obrázku. Obrázků bylo 20 a na označení děti použily kuličky na prádlo. Číslice se vyskytovaly od 1 do 12. Opět úkol, který zvládaly jen některé děti.

4. Úkol byl klasické cvičení na jemnou motoriku. Děti měly provlékat provázek dírkami v šabloně. Tento úkol jsem zařadila záměrně.

5. Úkol byl zaměřen na pohyb. Bohužel jsem nenafotila. Postavila jsem dráhu z obručí pro dvě děti, která vedla ke kuželi. Úkolem dětí bylo vstoupit do obruče, chytit ji a snožmo doskákat přes další obruče ke kuželi. Tam ze sebe obruč sundat, pověsit na kužel, doskákat zpět, nasadit další obruč až do chvíle, kdy budou všechny obruče na kuželi.

6. Úkol nebo činnost měla probíhat po svačince. Děti se měly společně rozhodnout, jestli budeme dělat pokus s mlékem nebo stavět sopku. Chtěla jsem, aby se děti dohodly. Dopadlo to tak, že se dobrovolně rozdělily do skupin. A já se musela přizpůsobit.

Pokus s mlékem: Připrav si vodovky, štětec a běž poprosit paní kuchařku o hluboký talíř a krabici s mlékem. Nalej mléko do talíře a postupně do mléka přidávej barvu. Snaž se mlékem nemíchat a pozoruj vzory, které se na mléce tvoří. Až budeš spokojen s obrázkem, namoč špejli do jaru a postav špejli doprostřed talíře. Uvidíš, co se stane.

Pokus se sopkou: Na připravený ták jsem postavila malou skleničku, úkolem dětí bylo společně modelínou zakrýt skleničku tak, aby nebyla vidět a aby to vypadalo jako sopka. Když byla sopka připravena, měly si rozdělit jedlou sodu spravedlivě do mističek. Když jsem pak nalila do skleničky ocet, postupně přidávali jedlou sodu po lžičkách a pozorovali jak sopka vybuchuje a pění.

Celé dopoledne se děti výborně bavily. Ačkoliv byla vzdělávací nabídka určená nadaným dětem, všechny děti zkoušely své hranice a nevzdávaly se. Při závěrečném hodnocení dopoledne děti nejvíce oceňovaly množství úkolů. Vůbec jim nevadilo, že si neměly možnost volně pohrát.

Po ukončení dopoledních činností jsem položila paní učitelce zásadní otázku. Které dítě je nadané? Neuhodla. Což bylo samozřejmě dobře, protože jsem mohla využít svou prezentaci k dovysvětlení.

Po této prezentaci, kdy jsem uváděla praktické příklady, které jsem při vzdělávání nadaných dětí zažila a po vypíchnutí situací, kterým byla paní učitelka svědkem během celého dopoledního vzdělávání se jí povedlo nejen uhádnout, které dítě je nadané ale také uhádnout enigmatickou hádanku v závěru prezentace.

Pro upřesnění uvádím situace, kterých bylo zapotřebí si všimnout a které jasně napovídali, kdo je nadaných dítětem. Celé dopoledne bylo nadané dítě u všech úkolů první a při pokusech stíhalo být u obou zároveň.

1. Při vytváření prostředí pro zvířátko, nadané dítě nijak výrazně graficky nevynikalo. Ale při komentování svého výtvoru bylo až moc výřečné. Popisovalo mi obrázek do všech i technických detailů.
2. Při skládání zrcadlových obrázků nadané dítě dokonce použilo i stejnou kombinaci barev u tyčinek. Úkol byl pro něho zajímavý.
3. Přiřazování číslic mělo hotové během chvilky a ještě chodilo kontrolovat ostatní. Upozorňovalo i na chyby, které děti při plnění činnosti dělaly.
4. Zatímco předcházející úkoly byly založené na logickém myšlení, tento úkol byl zaměřený na oblast, která je většinou u nadaných dětí nějakým způsobem oslabená. Navlékat provázek, tedy procvičování jemné motorika je u nadaného dítěte velmi neoblíbená činnost. Nadané dítě také úkol přestal brzy bavit a nedokončilo ho.
5. U soutěže s obručemi se opět projevila slabá stránka nadaného dítěte, skákat snožmo a zároveň obrovská touha zvítězit mu nedovolila se soustředit na pohyb. Prohru velmi těžce snášelo, celou dráhu rozházelo a zničilo. Naštěstí jsem s touto reakcí počítala, takže to byla poslední hra před svačinkou.
6. Pokusy – nejoblíbenější činnost nadaného dítěte. Při rozhodování, kterému pokusu dá přednost mělo nadané dítě velké dilema. Nakonec se rozhodlo pro sopku ale stále odbíhalo sledovat i druhý pokus.
7. Poslední náповědou pro paní učitelku byly obrázky v portfoliu dítěte. Mohla si všimnout například těchto dvou..

Závěr:

První týden mé praxe nebyl zrovna příjemný ale byl prospěšný. Druhý týden byl za odměnu. Vyslechla jsem si milou pochvalu od praktikantky i učitelky z jiné školky. Obě se shodují, že praxe i sdílení bylo pro ně přínosem. Nejhorší částí bylo praxi sepsat. Raději tvořím, vymýšlím než dokumentuji. Během praxe se stalo spoustu úsměvných momentů, které se nedají zachytit na papír. Ale staly se a já si je pamatuji. Pevně věřím, že i když jsem tuto praxi neprožila zrovna tradičně, jako výstup z předmětu to splní Vaše požadavky

Slávka Rašáková
učitelka
V Chorušicích 2.4.2023